

HANDHAVING GEDOOGVOORWAARDEN COFFEESHOPS

Resultaten quickscan

door Floris Faes & Karin Bongers
versie 27 augustus 2010
Utrecht, augustus 2010

INHOUDSOPGAVE

Handhaving
Gedoogvoorwaarden
coffeeshops
versie 27 augustus 2010
pagina 2/14

1	Inleiding	3
2	Resultaten quickscan 'Handhaving gedoogvoorwaarden coffeeshops'	4
	2.1 Het beleid	4
	2.2 Toepassing van het beleid	5
	Bijlagen	8
	Vragenlijst 'Handhaving gedoogvoorwaarden coffeeshops'	9
	Sancties per criterium bij eerste, tweede en derde overtreding	12
	Aantal keren dat een sanctie is opgelegd per criterium	14

1 INLEIDING

Het CCV heeft in juni 2010 in opdracht van het ministerie van Justitie een quickscan uitgevoerd om zicht te krijgen op hoe binnen gemeenten het handhavingsbeleid voor de gedoogvoorwaarden van coffeeshops is vormgegeven en hoe dit beleid wordt toegepast. Het gaat daarbij met name om de zogenaamde AHOJG-criteria (geen affichering, geen verkoop van harddrugs, geen overlast, geen verkoop aan jeugdigen, geen verkoop van grote hoeveelheden per transactie) en het criterium geen overtreding van de maximale handelsvoorraad.

Met de quickscan is nu een beeld ontstaan en is er ook zicht op welke behoeften er nog zijn bij gemeenten met betrekking tot dit beleid.

Om een beeld te krijgen hebben de 105 coffeeshopgemeenten een digitale vragenlijst ontvangen. De vragenlijst is door 33 gemeenten ingevuld. Dit komt neer op een responspercentage van 32%. De uitkomsten geven een goede indicatie van het beleid en de toepassing ervan.

In dit rapport publiceert het CCV de uitkomsten van de quickscan.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Het beleid

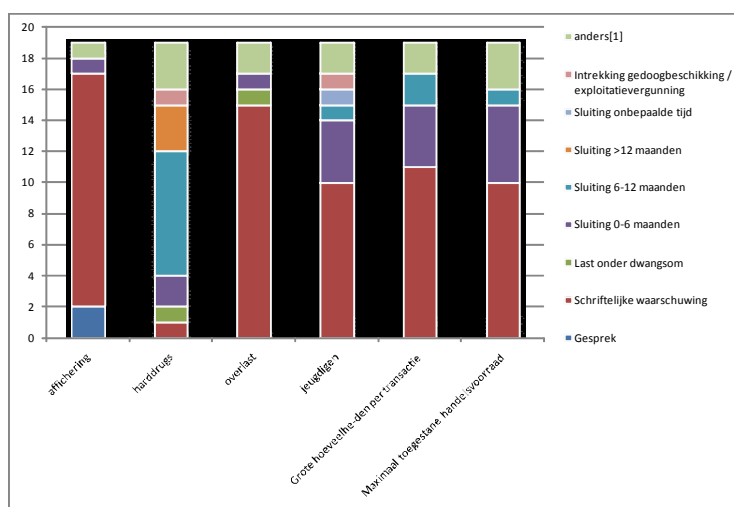
Bijna alle respondenten geven aan dat hun gemeente een beleid heeft voor de handhaving gedoogvoorwaarden coffeeshops (29 van de 33). Vier respondenten geven aan dat hun gemeente dit niet heeft. Twee hiervan geven aan dat hun gemeente dit niet heeft, omdat de naleving van de gedoogvoorwaarden coffeeshops geen probleem is in hun gemeente. Een respondent geeft aan regelmatig overleg te hebben met de coffeeshophouders en zegt dat handhaving gebaseerd is op de handhavingmatrix horeca. Een respondent geeft geen antwoord (meer). Alle drie de respondenten geven aan dat hun gemeente niet van plan is om op korte termijn beleid te formuleren.

Van de 29 gemeenten die wel beleid hebben voor de handhaving gedoogvoorwaarden coffeeshops, geven 19 respondenten aan dat er in het beleid onderscheid wordt gemaakt in sancties per criterium dat wordt overtreden. Vier respondenten geven aan dat dit bij hen niet het geval is. Zes respondenten geven geen antwoord (meer).

In bijna elk beleid is sprake van (steeds) meer ingrijpende sanctiemiddelen bij herhaling van de overtreding (21 van de 23 respondenten). In tweederde van de gemeenten (15) volgt er bij het opleggen van een bestuursrechtelijke sanctie eerst een waarschuwing bij alle criteria. In eenderde van de gemeenten niet (8).

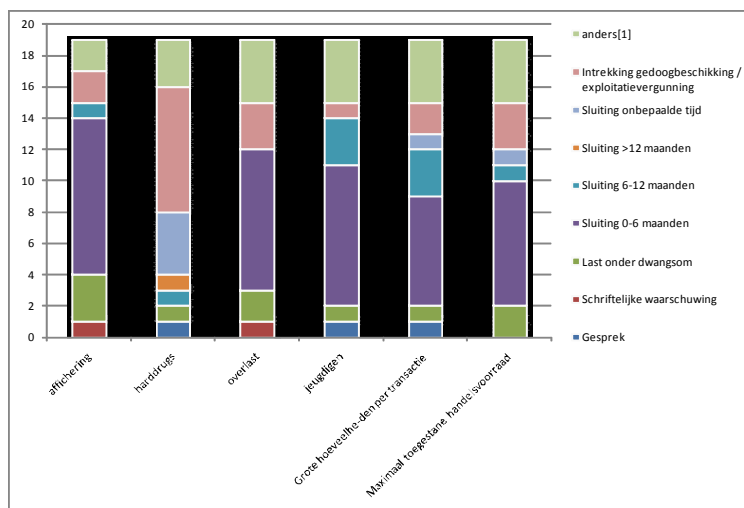
In 15 gemeenten staan er geen strafrechtelijke sancties van de overtreding AHOJG-criteria in het beleid. In drie gemeenten wel. Vijf deelnemers hebben deze vraag niet ingevuld. In ruim twee op de drie gemeenten (16) staan er ook sancties in het beleid voor aanvullende criteria buiten de AHOJG-criteria en in een op de drie gemeenten niet (7).

In Figuur 1 staat per criterium weergegeven welke sancties gehanteerd worden bij een eerste overtreding. Dit betreft de AHOJG-criteria en de maximaal toegestane handelsvoorraad. Bij een eerste overtreding is bij bijna alle criteria een schriftelijke waarschuwing de meest gehanteerde sanctie. Alleen bij harddrugs is het beeld wat minder eenduidig. Meestal volgt bij dit criterium een sluiting voor 6 tot 12 maanden (8x), soms een sluiting langer dan 12 maanden (3x) en soms een sluiting korter dan 6 maanden (2x). Bij jeugdigen, grote hoeveelheden per transactie en bij overtreding van de maximaal toegestane handelsvoorraad is een sluiting voor 0 tot 6 maanden de op een na meest gehanteerde sanctie. Voor de volledigheid staan in Bijlage 2 deze gegevens ook in een tabel weergegeven.

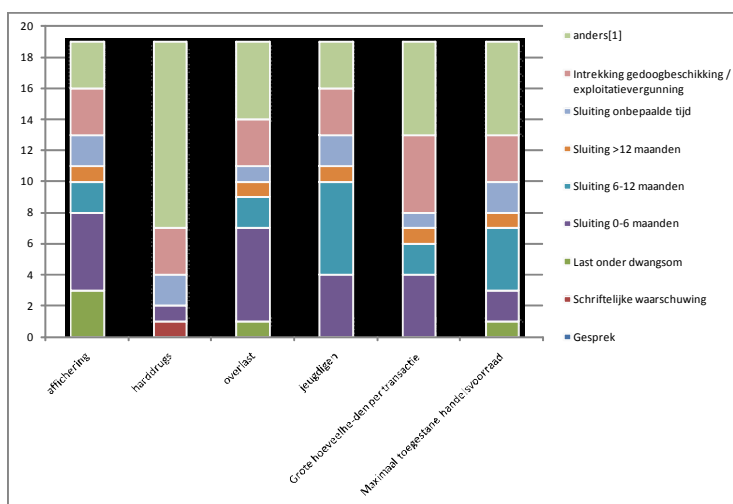
Figuur 1: Sanctie per criterium bij eerste overtreding

In Figuur 2 staat per criterium weergegeven welke sancties gehanteerd worden bij een tweede overtreding. Bij een tweede overtreding is bij bijna alle criteria een sluiting voor 0 tot 6 maanden de meest gehanteerde sanctie. Alleen bij harddrugs is intrekking van de gedoogbeschikking/exploitatievergunning de meest gehanteerde sanctie en sluiting voor onbepaalde tijd de op een na meest gehanteerde.

Figuur 2: Sanctie per criterium bij tweede overtreding

In Figuur 3 staat per criterium weergegeven welke sancties gehanteerd worden bij een derde overtreding. Voor affichering is sluiting voor 0 tot 6 maanden weer de meest gehanteerde sanctie, maar ook de andere sancties worden veel gehanteerd. Voor harddrugs wordt 'anders, namelijk' het meest genoemd. Dit komt doordat er voor harddrugs vaak geen sprake kan zijn van een derde overtreding, aangezien bij een tweede overtreding de gedoogbeschikking/exploitatievergunning vaak wordt ingetrokken of de gelegenheid wordt voor onbepaalde tijd gesloten. De meest gehanteerde sanctie voor overlast is ook weer sluiting voor 0 tot 6 maanden. Voor jeugdigen is dat sluiting voor 6 tot 12 maanden. Voor grote hoeveelheden per transactie wordt voornamelijk 'anders, namelijk' genoemd. Dit komt ook vooral doordat er bij een tweede overtreding de gedoogbeschikking/exploitatievergunning is ingetrokken of de gelegenheid is voor onbepaalde tijd gesloten. Maar intrekking gedoogbeschikking/exploitatievergunning komt ook veel voor bij een derde overtreding. Wat betreft maximaal toegestane handelsvoorraad wordt ook voornamelijk 'anders, namelijk' genoemd, met dezelfde reden als hierboven beschreven. Ook sluiting voor 6 tot 12 maanden en intrekking gedoogbeschikking/exploitatievergunning worden veel gehanteerd bij een derde overtreding.

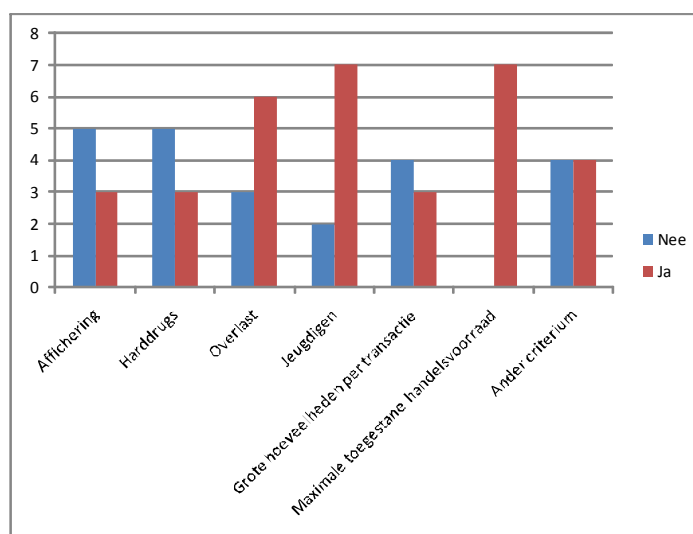
Figuur 3: Sanctie per criterium bij derde overtreding

Als je Figuur 1, 2 en 3 met elkaar vergelijkt dan valt op dat voor affichering, overlast, jeugdigen, grote hoeveelheden per transactie en maximale toegestane handelsvoorraad enigszins vergelijkbare sancties worden gehanteerd. Voor harddrugs worden over het algemeen zwaardere sancties gehanteerd dan voor de overige criteria. Ook zien we dat de gehanteerde sancties in zwaarte toenemen bij herhaaldelijk overtreden.

2.1 Toepassing van het beleid

Bij tweederde van de respondenten (13) is het beleid van de gedoogvoorwaarden coffeeshops daadwerkelijk toegepast. Bij eenderde niet (6). In 8 gemeenten is het beleid 1 tot 5 keer toegepast, in 3 gemeenten 6 tot 10 keer en in een gemeente meer dan 10 keer. Een respondent geeft geen antwoord (meer).

In Figuur 4 staat per criterium weergegeven of daarvoor ooit een sanctie is opgelegd of niet. Zoals uit de figuur blijkt, is er voor jeugdigen en maximale toegestane handelsvoorraad in de meeste gemeenten wel ooit een sanctie opgelegd. Voor overlast is er in tweederde van de gemeenten ooit een sanctie opgelegd en voor affichering en harddrugs in 5 van de 8 gemeenten. In Bijlage 3 staat in een tabel aangegeven hoe vaak een dergelijke sanctie is opgelegd.

Figuur 4: Sanctie wel of niet opgelegd

Vier gemeenten geven altijd eerst een waarschuwing, twee gemeenten vaak, een gemeente regelmatig en drie gemeenten soms. Er is geen enkele gemeente die nooit eerst een waarschuwing geeft.

Tweederde van de gemeenten heeft wel eens een coffeeshop gesloten (8) en eenderde nog nooit (4).

Bij de helft van de gemeenten wordt wel eens (gemotiveerd) afgeweken van het beleid (5) en bij de helft niet (5). Een overtreding wordt vrijwel altijd door de politie bekend gemaakt (11 van de 12). In de meeste gevallen worden er geen knelpunten ervaren bij de toepassing van het handhavingsbeleid van de gedoogvoorwaarden coffeeshops (8).

Vier respondenten hebben wel knelpunten ervaren. Een respondent geeft aan dat de grens tussen de voordeur en de achterdeur een knelpunt is. Een respondent noemt het verplaatsingseffect naar verkoop op straat en verkoop vanuit woningen. En een respondent geeft aan dat controles niet altijd consistent uitgevoerd worden.

Over het algemeen is er niet veel behoefte aan informatie/best practices in het kader van de handhaving gedoogvoorwaarden coffeeshops. Twee respondenten geven aan dat (algemene) informatie welkom is, twee respondenten willen graag meer informatie over jurisprudentie en een respondent wil graag meer weten over handhaving op registratieplicht.

BIJLAGEN

VRAGENLIJST HANDHAVING GEDOOGVOORWAARDEN COFFEESHOPS

U bent nu in de vragenlijst handhaving gedoogvoorwaarden coffeeshops. Allereerst stellen wij u een aantal vragen die gaan over het beleid en vervolgens een aantal vragen die gaan over de toepassing van het beleid. Om verder te gaan in de vragenlijst, dient u steeds het antwoord in te vullen dat het meest op uw gemeente van toepassing is.

1. Heeft uw gemeente een beleid voor de handhaving gedoogvoorwaarden coffeeshops (een zogenaamd handhavingsarrangement of handhavingsmatrix)?
1: Ja [ga door naar vraag 4]
2: Nee [ga door naar vraag 2]

2. Waarom heeft uw gemeente geen beleid voor de handhaving gedoogvoorwaarden coffeeshops?
1: Naleving van de gedoogvoorwaarden coffeeshops is in onze gemeente geen probleem
2: Wij beschikken niet over voldoende informatie om een beleid op te stellen
3: Anders, namelijk

3. Is uw gemeente van plan om op korte termijn beleid te formuleren?
1: Ja
2: Nee

[ga door naar vraag 19]

4. Maakt het beleid onderscheid in sancties per criterium dat wordt overtreden?
1: Ja
2: Nee

5. Is er bij herhaling van de overtreding sprake van (steeds) meer ingrijpende sanctiemiddelen?
1: Ja
2: Nee

6. Volgt er bij het opleggen van een bestuursrechtelijke sanctie bij alle criteria eerst een waarschuwing?
1: Ja
2: Nee

7. Staan in het beleid ook strafrechtelijke sancties van de overtreding AHOJG-criteria?
1: Ja, namelijk.....
2: Nee

8. Staan in het beleid ook sancties voor aanvullende criteria buiten de AHOJG-criteria?
1: Ja

14. Wordt er eerst een waarschuwing gegeven?

- 0 Nooit
- 0 Soms
- 0 Regelmatig
- 0 Vaak
- 0 Altijd

15. Heeft uw gemeente wel eens een coffeeshop gesloten?

- 1: Ja
- 2: Nee

16. Is er wel eens (gemotiveerd) afgeweken van het beleid?

- 1: Ja
- 2: Nee

17. Hoe werd de overtreding bij u bekend?

- 0 Gemeentelijk toezichthouder/BOA
- 0 Politie
- 0 Anders.....

18. Ervaart u knelpunten bij de toepassing van het handhavingsbeleid van de gedoogvoorwaarden coffeeshops?

- 1: Ja, namelijk.....
- 2: Nee

Tot slot hebben wij nog twee achtergrondvragen.

19. Heeft u - in het kader van de handhaving gedoogvoorwaarden coffeeshops - behoefte aan informatie/best practices? Zo ja, welke behoefte heeft u?

20. Naar aanleiding van de resultaten van deze enquête, willen wij graag een aantal interviews afnemen, zodat we een aantal onderwerpen kunnen uitdiepen. Mogen wij u benaderen? Uw antwoorden zullen hier niet aan gekoppeld worden.

- 1: Ja
- Naam:
- Gemeente:
- Telefoonnummer:
- E-mail:
- 2: Nee

U bent aan het einde gekomen van de vragenlijst. Wij willen u hartelijk danken voor uw medewerking.

BIJLAGE 2 SANCTIES PER CRITERIUM BIJ EERSTE, TWEDE EN DERDE OVERTREDING

	Affichering	Harddrugs	Overlast	Jeugdigen	Grote hoeveelheden per transactie	Maximaal toegestane handelsvoorraad
Gesprek	2					
Schriftelijke waarschuwing	15	1	15	10	11	10
Last onder dwangsom		1	1			
Sluiting 0-6 maanden	1	2	1	4	4	5
Sluiting 6-12 maanden		8		1	2	1
Sluiting >12 maanden		3				
Sluiting onbepaalde tijd				1		
Intrekking gedoogbeschikking / exploitatievergunning		1		1		
Anders	1	3	2	2	2	3
Totaal	19	19	19	19	19	19

Tabel 1: Sanctie per criterium bij eerste overtreding

	Affichering	Harddrugs	Overlast	Jeugdigen	Grote hoeveelheden per transactie	Maximaal toegestane handelsvoorraad
Gesprek		1		1	1	
Schriftelijke waarschuwing	1		1			
Last onder dwangsom	3	1	2	1	1	2
Sluiting 0-6 maanden	10		9	9	7	8
Sluiting 6-12 maanden	1	1		3	3	1
Sluiting >12 maanden		1				
Sluiting onbepaalde tijd		4			1	1
Intrekking gedoogbeschikking / exploitatievergunning	2	8	3	1	2	3
Anders	2	3	4	4	4	4
Totaal	19	19	19	19	19	19

Tabel 2: Sanctie per criterium bij tweede overtreding

	Affichering	Harddrugs	Overlast	Jeugdigen	Grote hoeveelhe- den per transactie	Maximaal toegestane handels- voorraad
Gesprek						
Schriftelijke waarschuwing		1				
Last onder dwangsom	3		1			1
Sluiting 0-6 maanden	5	1	6	4	4	2
Sluiting 6-12 maanden	2		2	6	2	4
Sluiting >12 maanden	1		1	1	1	1
Sluiting onbepaalde tijd	2	2	1	2	1	2
Intrekking gedoogbeschikking / exploitatievergunning	3	3	3	3	5	3
Anders	3	12	5	3	6	6
Totaal	19	19	19	19	19	19

Tabel 3: Sanctie per criterium bij derde overtreding

BIJLAGE 3 AANTAL KEREN DAT EEN SANCTIE IS OPGELEGD PER CRITERIUM

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	>10
Affichering	5	3										
Harddrugs	5	3										
Overlast	3	3	1	1					1			
Jeugdigen	2	4	3									
Grote hoeveelheden per transactie	4	3										
Maximale toegestane handelsvoorraad		1	5		1							
Ander criterium	4	2	1	1								

Tabel 4: Aantal keren dat een sanctie is opgelegd per criterium